

2.10.2025

 VN/29701/2023
 VN/29701/2023-VM21

Yleishyödyllisten yhteisöjen rahoituksen ja toiminnan kehittämisen parlamentaarinen neuvottelukunta; kokous 3/2025

Aika	Tiistai 30.9.2025 klo 9.30–11.19
Paikka	Eduskunta A, kabinetit 1&2 ja TEAMS
Jäsenet	Laura Huhtasaari, Perussuomalaisten eduskuntaryhmä, puheenjohtaja; Milla Lahdenperä, Kokoomuksen eduskuntaryhmä, varapuheenjohtaja; Joona Räsänen, Sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä Antti Kurvinen, Keskustan eduskuntaryhmä klo 9.44–10.59 Inka Hopsu, Vihreä eduskuntaryhmä klo 9.54 Minja Koskela, Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä, klo 10.10–11.02 Mikko Ollikainen, Ruotsalainen eduskuntaryhmä Jukka Salmi, Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä Harry Harkimo, Liike nyt -eduskuntaryhmä
Pysyvät asiantuntijat	Rosa Meriläinen, Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry Vertti Kiukas, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry, klo 10.00 jälkeen Miia Nahkuri sijaisena Minna Mäenpää, Suomen Hippos ry, poistui klo 10.59 Ilmari Nalbantoglu, Suomalaiset kehitysjärjestöt Fingo ry Silja Kakkola, Nuorisoala ry Kaisa Larjomaa, Suomen Olympiakomitea ry klo 9.35 Sami Syrjämäki, Tieteellisten seurain valtuuskunta
Sihteerit	Jaana Walldén, valtiovarainministeriö Mari Karikoski, opetus- ja kulttuuriministeriö Hannu Tolonen, opetus- ja kulttuuriministeriö Mona Särkelä, sosiaali- ja terveysministeriö (STEA) Tuija Laukkanen, maa- ja metsätalousministeriö
Kutsutut asiantuntijat	Selvityshenkilö Juha Viertola Osastonjohtaja Mari Näätsaari, Valtiokonttori Erytisasiantuntija Mikko Lehtonen, oikeusministeriö

Postiosoite
 Postadress
 Postal Address
 Valtiovarainministeriö

PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
 Besöksadress
 Office

Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

Puhelin
 Telefon
 Telephone

0295 16001
 +358 295 16001

Faksi
 Fax
 Fax

s-posti, internet
 e-post, internet
 e-mail, internet

kirjaamo.vm@gov.fi

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja Milla Lahdenperä avasi kokouksen klo 9.30.

2. Todetaan neuvottelukunnan jäsen- ja sihteeristömuutokset sekä päätetään pysyviä asiantuntijoita koskevat henkilömuutokset sekä todetaan kokouksen läsnäolijat

Todettiin, että Kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän varsinainen edustaja on vaihtunut: neuvottelukunnan jäsenen, liikunta-, nuoriso- ja urheiluministeri Mika Poutalan tilalle KD:n eduskuntaryhmästä on nimetty ryhmäavustaja Jukka Salmi.

Todettiin seuraavat muutokset sihteeristössä:

- sosiaali- ja terveysministeriön sihteeristön jäsen on vaihtunut. Arviointipäällikkö Mona Särkelä on aloittanut syyskuun alussa neuvottelukunnan sihteeristössä
- maa- ja metsätalousministeriön sihteeristön varajäsen on vaihtunut. Talousjohtaja Matti Hyytinen on aloittanut syyskuun alussa neuvottelukunnan sihteeristön varajäsenenä.

Päätettiin seuraavat muutokset pysyvissä asiantuntijoissa:

- Suomen Olympiakomitea ry:n asiantuntijajäsenet ovat vaihtuneet: pysyvä asiantuntija on yhteiskuntasuhdepäällikkö Kaisa Larjoomaa ja hänen varahenkilönsä on yhteiskuntasuhdepäällikkö Marjukka Mattila
- Nuorisoala ry:n asiantuntijajäsenet ovat vaihtuneet: pysyvä asiantuntija on va. toiminnanjohtaja Silla Kakkola ja hänen varahenkilönsä on järjestötoiminnan asiantuntija Mikael Lehtonen.

Todettiin kokouksen läsnäolijat.

Päätösesitys:

Todettiin neuvottelukunnan jäsenmuutos ja sihteeristöä koskevat muutokset.

Päätettiin pysyviä asiantuntijoita koskevat henkilömuutokset.

Todettiin kokouksen läsnäolijat.

3. Esityslistan hyväksyminen

Päätösesitys: Hyväksyttiin 19.9.2025 päivätty esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

4. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Päätösesitys: Hyväksyttiin 28.5.2025 päivätty pöytäkirja. (Liite 1)

5. Järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa koskevan sääntelyn kehittäminen; selvityshenkilön raportti

Selvityshenkilö **Juha Viertola** esitteli selvityksensä tuloksia, ehdotuksia ja suosituksia. Selvitys on tehty oikeusministeriön pyynnöstä selvittää järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa koskevaa sääntelyä ja sen vaikutuksia järjestöihin, pääasiassa rekisteröityihin yhdistyksiin.

Linkki: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/166367>

Asiasta käytiin keskustelu, jossa tuli esille mm.:

- Selvityksen mukaan nykyinen lainsäädäntö ei rajoita järjestötoimintaa, kun lainsäädäntöä tarkastellaan laajasti. Järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa säännellään pääsääntöisesti yleisellä lainsäädännöllä, eikä säännöksiä ole laadittu erityisesti järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa varten. Toimintaan ei liity lakisääteisiä tehtäviä, joita voitaisiin vähentää normien purkamisella.
- Järjestökentällä koetaan ongelmalliseksi rahoituslaitosten toiminta liittyen pieniin yhdistyksiin. Yrityspankkiehdolla toimiminen on haasteellista ja esimerkiksi käteisvarojen käsittelykustannukset koetaan korkeiksi. Keskustelua on myös käyty pankkipalvelujen saatavuuteen, käytettävyyteen ja hinnoitteluun liittyen.
- Keskustelussa pohdittiin mahdollisuutta tehdä vapaaehtoistyötä silloin kun työtön työnhakija saa työttömyysturvaa/työttömyysetuutta.
- Lisäksi nostettiin esille järjestöjen asema yleishyödyllisinä yhteisöinä ja lahjoitusten verovähennysoikeus. Todettiin, että verovähennysoikeudessa tarkasteltaisiin erilaisia toimintoja.
- Vaikuttavuuden arviointi koettiin tärkeäksi sekä järjestöjen että valtionapuviranomaisten puheenvuoroissa; miten asiaa voitaisiin edistää parhaiten?
- Kevennetyssä tilinpidossa on 30.000,00 euron raja ja alv-käytännöissä on myönteisempi linjaus kuin Euroopassa keskimäärin. Todettiin, että verohallinto tekee hyvää työtä erilaisiin ohjeistuksiin liittyen.
- Selvityksen suositusten edistämiseen liittyen kysyttiin lainsäädäntöhankkeiden järjestövaikutusten arvioinnista ja painotettiin dialogia ja kuulemista järjestöjen kanssa. Tärkeäksi koettiin oikea-aikainen keskustelu lainsäädäntövalmistelussa, jotta vältetään turhalta byrokratialta.
- Lisäksi esille nousi pienten yhdistysten kevennetyt sääntely, toiminnan tarkastusten keventäminen, yhdistysten fuusioihin liittyvä säännökset ja ohjeistus. Fuusioiden osalta todettiin, että varsinaista säännösperustaa tai ohjeistusta ei ole ja näissä sovelletaan yleistä lainsäädäntöä.
- Keskusteltiin järjestöjen autonomiasta, toiminnan hallinnollisesta joustavoittamisesta sekä AUP-raportointiin liittyvistä kysymyksistä.
- Todettiin, että ehdotuksia ja suosituksia käydään ministeriöissä ja oikeusministeriön työryhmässä läpi. Pankkipalvelukokonaisuutta edistetään myös.

Päätösesitys: Merkittiin tiedoksi asia ja käyty keskustelu. Kiitettiin selvityshenkilö Juha Viertolaa hyvästä asian esittelystä ja tehdystä selvityksestä.

6. Tutkiavustuksia.fi -palvelun esittely

Osastonjohtaja Mari Näätsaari, Valtiokonttori/Valtionavustukset-osasto, esitteli asian.

Asiasta käytiin keskustelu, jossa tuli esille mm. seuraavia asioita:

- Valtiokonttorilla on vähimmäistietojen keräämisessä lakisääteinen tehtävä. Valtionapuviranomaisilla on 1.10.2023 alkaen ollut lakisääteinen velvollisuus toimittaa Valtiokonttorille tiedot valtionavustustoiminnastaan. Valtionapuviranomaiset toimittavat Valtiokonttorin järjestelmään tiedot

kaikista avautuvista valtionavustushauista sekä niihin liittyvistä hakemuksista ja päätöksistä.

- Vuonna 2024 avatuista ja myönnettyistä valtionavustuksista on ensimmäiset, koko vuotta kattavat tiedot olemassa Tutkiavustuksia.fi-palvelussa. Todettiin, että on hyvä saada valtionavustusten seurantatieto yhteen järjestelmään ja nähdä, miten avustukset kohdentuvat.
- Järjestelmässä on pohjana rakenteistettu tietomalli, joka mahdollistaa tiedon monipuolisen hyödyntämisen ja jatkossa myös raportointiin kertyvän tiedon hyödyntämisen. Myös tekoälyn hyödyntämisen mahdollisuuksia selvitetään esim. hakemusten arvioinnissa; em. asiassa Suomen Akatemia on ollut edelläkävijä.
- Vaikuttavuus on järjestelmän toiminnallisuudessa otettu huomioon ja vaikuttavuusnäkökulma alkaa jo hakuilmoituksen laadinnasta, josta se ulottuu avustuksella toteutetun toiminnan raportointiin; vaikuttavuustieto ja sen kertyminen on sisäänrakennettuna koko valtionavustusprosessin läpi.
- Todettiin, että STEA:lla on myös erinomaista raportointitietoa omilla verkkosivuillaan.
- Tavoitteena on myös hallinnollisen työn vähentäminen, toisaalta avustusten valvontaan liittyvät tarpeet lisäävä hallinnollista työtä. Tämä on valtionavustuslain osittaisuudistuksessa otettu huomioon ja verohallinnon kanssa tehdään yhteistyötä.
- Tärkeänä asiana nostettiin esiin tekoälyn hyödyntäminen; Valtiokonttorissa asiaa on pohdittu muun muassa esim. rahoituksen käyttötarkoitusta arvioitaessa ja päällekkäisen rahoituksen kartoittamisessa.
- Todettiin, että on tärkeää nähdä mihin tarkoituksiin rahoja käytetään ja että valtionavustustoiminta on läpinäkyvää. Prosessien tehostaminen eri toimijoiden näkökulmasta on mahdollista. Tärkeitä näkökulmia ovat jatkossakin byrokratian purkaminen sekä valvonnan ja vaikuttavuuden tarkastelu.
- Tavoitteena on byrokratian purkaminen ja tärkeitä näkökulmia ovat vaikuttavuus ja valvonta; valtionapuviranomaisten tulisi keskustella järjestöjen kanssa, kun tehdään muutoksia avustusjärjestelmässä. Esim. avustustoimintaan liittyvän byrokratian määrän mittaaminen tärkeää; tulisi miettiä, miten asiaa voidaan digitaalisilla palveluilla edistää. Todettiin, että avustustoiminnan byrokratian purkamista tulisi tarkastella laajemmin kuin pelkästään järjestönäkökulmasta ja riskitarkastelu olisi tärkeää myös avustusten käytön valvontaa tarkasteltaessa.
- Pohdittiin, kytkeytyvätkö tiedot byrokratian purkutavoitteeseen tai voidaanko vaikuttavuutta ottaa tarkasteluun mukaan, kun avustuksia myönnetään. Miten vaikuttavuutta voitaisiin lisätä, mitä dataa tarvittaisiin? Voitaisiinko esimerkiksi seurata, miten paljon aikaa hakija ja rahoituksen myöntäjä käyttävät prosessin eri vaiheissa käyttäessään järjestelmää?
- Todettiin, että kansallisia valtionavustuksia vastaavia tietotarpeita liittyy EU-rahoitukseen ja esimerkiksi myös valtionosuusrahoitukseen; hallinnollisia rahanjakosysteemejä on useita ja järjestelmätukea tarvittaisiin. EU-rahoituksen osalta todettiin, että tietotarpeet ovat tarkkaan määriteltyjä ja siksi toiminnallisuusvaatimuksiltaan melko haasteellisia; tästä on parhaillaan VM:n selvitys käynnissä.
- EU-rahastojen avustukset ovat VA-palvelujen tulevaisuuden asiaan, nyt keskitytään kansalliseen valtionavustustoimintaan. Valtionosuudet ovat luonteelta toisenlaisia eivätkä ole suunnitelmassa Valtionkonttorin VA-järjestelmään.
- Marraskuussa julkaistaan oikeusministeriön toimesta selvitys kuntien ja hyvinvointialueiden myöntämistä avustuksista järjestöille ja säätiöille, mikä täydentää rahoitusta koskevaa kokonaiskuvaa. Selvityksen on tehnyt MDI.
- Todettiin, että järjestelmän kehittämisessä voidaan ottaa huomioon keskustelussa esille nostettuja näkökulmia.

Päätösesitys: Merkittiin tiedoksi asia ja käyty keskustelu. Kiitettiin osastonjohtaja Näätäsaaria hyvästä asian esittelystä ja tehdystä selvityksestä.

7. Valtionavustuskäytänteiden uudistaminen: Ehdotuksia valtioapuviranomaisille - jaoston raportti

Erityisasiantuntija Mikko Lehtonen, oikeusministeriö, esitteli asian.

Asiasta käytiin keskustelu, jossa tuli esille mm.:

- Todettiin, että hallinnon keventäminen on tärkeä asia ja järjestöt usein vetoavat hallinnon vaatimuksiin. Toisaalta järjestöjen jäsenten sekä viranomaisten riittävä tiedonsaanti tulee turvata.
- Uudistamisen kohteiksi valittiin asioita, joita on selvitetty aikaisemminkin ja joita ajateltiin pystyttävän viemään hyvin eteenpäin. Lisäksi otettiin huomioon valtionavustuslain osittaisuudistustyö ja valtionavustushankkeessa tehty työ esim. yhteisiin arviointiperusteisiin ja -kriteereihin liittyen. Asioiden sujuvoittaminen on tavoitteena ja tietotarpeiden tarkastelu esim. vaikuttavuuteen liittyen.
- Todettiin, että on ilo nähdä, että asioita viedään eteenpäin ja hyödynnetään eri tahoilla tehtyä hanketyötä.
- Käytänteiden uudistumista seurataan mm. kansalaisjärjestöstrategian työryhmässä.

Päätösesitys: Merkitään tiedoksi asia ja käyty keskustelu.

8. Tiedoksi asia: Ajankohtaiset valtionavustusasiat valtiovarainministeriöstä

Valtiovarainministeriö on käynnistänyt seuraavan selvitystyön: Arviointi Valtiokonttorin tietojärjestelmien hyödyntämisestä EU:n rahastoista myönnettävien valtionavustusten hallinnoinnissa tulevalla rahoituskaudella (v. 2028).

Arvioinnin kohteena ovat sisäministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön EU- ja RRF-rahastot.

Selvitystyön määräaika on vuodenvaihde.

Päätösesitys: Merkittiin tiedoksi asia ja käydyt keskustelut.

9. Muut asiat

Ei muita asioita.

10. Seuraavat kokoukset

Parlamentaarisen neuvottelukunnan seuraavat kokoukset:

Ti 25.11.2025 klo 9.30–11.30, Eduskunta A kabinetit 1&2

Vuoden 2026 kokoukset sovitaan joulukuussa.

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti kokoukseen osallistujia ja päätti kokouksen klo 11.18.

Liite 3 Osastajohtaja M. Näätsaari/Valtiokonttori: Tutkiavustuksia.fi -diat
Liite 4 Erityisasiantuntija M. Lehtonen/oikeusministeriö: Valtionavustuskäytänteiden uudistaminen -diat

Jakelu Yleishyödyllisten yhteisöjen rahoituksen ja toiminnan kehittämisen parlamentaarinen neuvottelukunta